

Enh Str. säkerhet o civilt försvar
Jan Rubinstein-Ogilvie
Senior rådgivare
010-488 79 50
jan.rubinstein@arbetsformedlingen.se

Datum
2025-10-20

Diarienummer
Af-2025/0063 4293

Ert diarienummer
KN2025/01284

Klimat- och näringslivsdepartementet

Arbetsförmedlingens remissvar: Nya samverkansformer, modern byggnads- och reparationsberedskap SOU 2025:68

Arbetsförmedlingen lämnar följande synpunkter.

Sammanfattning

Arbetsförmedlingen tillstyrker i huvudsak utredningens förslag. Myndigheten vill dock lämna följande synpunkter.

Myndigheten anser att innebörden av att *beakta* försörjningsberedskap bör förtydligas både till innehåll och när det kan anses uppfyllt.

Vidare anser Arbetsförmedlingen att systemet och modellen för försörjningsberedskapsavtal (F-avtal) behöver förtydligas, samt hur reglerna för upphandling påverkar införandet av F-avtal.

Införandet av civilpliktiga för tjänstgöring hos privata aktörer, kan påverka konkurrenssituationen i och med att dessa får en fördel som inte andra aktörer har. Därmed försämras deras konkurrenskraft och möjligheter att verka, vilket kan påverka arbetsmarknaden negativt genom att de kan tvingas friställa personal på grund av färre uppdrag.

Arbetsförmedlingens synpunkter och tillägg

3.6 Allmän hänsyn till försörjningsberedskap

Som beredskapsmyndighet ställer sig Arbetsförmedlingen positiv till att det blir tvingande att *beakta* försörjningsberedskapsaspekter i upphandlingar. Däremot ser myndigheten ett behov av förtydligande kring vad begreppet "*beakta försörjningsberedskapsaspekter*" innebär och när en upphandlande myndighet anses ha uppfyllt beaktandekravet.

Datum
2025-10-20Diarienummer
Af-2025/0063 4293

Arbetsförmedlingen anser att det finns en påtaglig risk för att en tvingande reglering utan koppling till sanktioner inte kommer att följas av upphandlande myndigheter och enheter.

Likt utredningens bedömning, anser även Arbetsförmedlingen att Upphandlingsmyndighetens instruktion vad gäller upphandlingsstöd för beredskapsaspekter kan förtydligas.

3.7 Ett nytt system för försörjningsberedskapsavtal – så kallade F-avtal – införs

Arbetsförmedlingen anser att systemet och modellen för försörjningsberedskapsavtal (F-avtal) behöver förtydligas och att MSB eller Upphandlingsmyndigheten (eller annan utpekad myndighet) bör ges i uppdrag att ta fram vägledning för F-avtal. Att företag ensidigt vill ingå avtal med det allmänna utan krav på ersättning måste åtminstone anses sällan förekommande och övriga undantag från upphandlingsrättens tillämpningsområde är enligt vår mening i dagsläget svåra att applicera på de föreslagna avtalen. Med anledning av det vill myndigheten se ett tydligare resonemang kring när F-avtal är undantagna upphandlingsrättens tillämpningsområde (frånsett vad som anges i 3.9.3 *Förfaranden som är uttryckligen undantagna från reglerna om upphandling*).

4.3.5 Möjligheten till civilplikt inom byggnads- och reparationsberedskapen

Utredningen föreslår att regeringen ska ge Boverket i uppdrag att utreda civilplikt efter mönstring eller annan utredning än mönstring inom byggnads- och reparationsberedskapen.

Det framgår inte hur man ser på situationen om en näringsidkare tilldelas civilpliktig personal, som betalas av det allmänna, och samtidigt erhåller ersättning från det allmänna för sina tjänster. Näringsidkaren kommer då att göra en större vinst på sitt uppdrag än vad som hade varit fallet om det hade fullgjorts med anställd personal eller med underentreprenörer. Detta kommer att, i sin tur, snedvrider konkurrensen på arbetsmarknaden i och med att vissa aktörer får konkurrensfördelar som andra inte har. Dessa aktörers möjligheter att konkurrera om uppdrag försvåras, vilket i förlängning kan leda till att dessa tvingas begränsa sin verksamhet eller lägga ner, med följderna att personal friställs och tvingas ut i arbetslöshet.

I utredningen (SOU2025:6) *En modern personalförsörjning av det civila försvaret*, föreslås att Arbetsförmedlingen vid höjd beredskap ska få hämta information om enskildas erfarenheter och kompetenser för att kunna anvisa andra än arbetslösa till arbete under allmän tjänsteplikt. Genomförs förslaget, kommer den allmänna tjänsteplikten att kunna användas för att försörja byggnads- och reparationsberedskapen med kvalificerad personal, som hämtas från områden av mindre betydelse för

Datum
2025-10-20Diarienummer
Af-2025/0063 4293

totalförsvaret. Den anvisade personalen ska enligt 8 kap 3 § lagen (SFS 1994:1809) om totalförsvarsplikt erhålla samma förmåner och villkor enligt gällande avtal, vilket ska betalas av arbetsgivare dit den enskilde anvisats. Aktörer som anvisas personal under allmän tjänsteplikt kommer därför inte få någon kostnadsfördel, varför tjänsteplikten sannolikt kommer ha ingen eller marginell påverkan på arbetsmarknaden.

På Arbetsförmedlingens vägnar

Maria Hemström Hemmingsson

Jan Rubinstein-Ogilvie

Beslut i ärendet har fattats av generaldirektören Maria Hemström Hemmingsson. Ärendet har föredragits av seniora rådgivaren Jan Rubinstein-Ogilvie.

I den slutliga handläggningen av ärendet har även chefen för ledningsstaben Marcus Nordström Wadström och säkerhetschefen Robert Hansson deltagit.

Beslutet fastställs digitalt i diariet och saknar därför namnunderskrifter.